

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Статистичко истражување за издадени одобренија за градење

ДС_ГРАД.51_М_МК_2022_0

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
	Државен завод за статистика
1.2	Организациска единица за контакт
	Одделение за индустрија, градежништво и деловни тенденции
1.3	Лице за контакт
	Наташа Ценова
1.4	Звање на лицето за контакт
	Советник
1.5	Поштенска адреса
	ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
1.6	Електронска адреса
	natasa.cenova@stat.gov.mk
1.7	Телефонски број
	+389 3295 663
1.8	Факс
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
	03/04/2023
2.2	Последна објава на метаподатоците
	03/04/2023
2.3	Последно ажурирање на метаподатоците

Државен завод за статистика

03/04/2023

3 Статистичка презентација

3.1 Опис на податоците

Број на издадени одобренја за градење, предвидена вредност на работите во илјади денари по видови на градба (вкупно, високоградба, нискоградба, реконструкција) и според видот на инвеститорот (вкупно, физичко лице, деловен субјект).

Број на издадени одобренја за градење според видот на инвеститорот (вкупно, физичко лице, деловен субјект) и предвидена вредност на објектот во илјади денари (вкупно, како и на најниско ниво НТЕС 4).

Број на станови, корисна површина во м² и станови според бројот на собите (вкупно, како и на најниско ниво НТЕС 4). Корисна површина во м² и на другите видови згради - станбени и нестанбени.

3.2 Систем на класификации

- Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2;
- Номенклатура на градежни објекти и градежни работи - НГОГР;
- Номенклатура на територијални единици за статистика - НТЕС, 2013.

3.3 Опфат на сектор/и

Сектор F/Г-Градежништво, според НКД Рев.2.

3.4 Статистички концепти и дефиниции

Одобрение за градење е документ кој го издаваат надлежните служби во општините - единиците на локалната самоуправа, задолжени за работите од областа на урбанизмот. Тој е документ со кој се одобрува почеток на градежните активности за одреден објект и е финална фаза во процесот на планирање и проектирање на објектот. Тие издаваат одобренја за градење за објектите од втора категорија, додека за објектите од прва категорија задолжено е Министерството за транспорт и врски.

Градежен објект е секоја одвоена, самостојна функционална целина (подземна, надземна и водоградба), чија намена е однапред одредена и е трајно лоцирана на одредена територија. Според видот, градежните објекти, како дел од градежната дејност, се делат на:

- објекти од високоградба
- објекти од нискоградба

Високоградбата се занимава со изградба на објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина. Во оваа група спаѓаат сите станбени и деловни згради, односно сите згради кои се јавуваат како придружни објекти на објектите од нискоградбата и хидроградбата (станични згради, аеродромски згради, згради на трафостаници, пристаништа, силоси итн.).

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Нискоградбата се занимава со изградба на објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата. Во оваа група спаѓаат објектите од типот на патишта, железнички пруги, мостови, тунели итн.	
3.5	Статистичка единица
Извештајни единици се општините - единиците на локалната самоуправа, т.е. надлежните служби задолжени за работите од областа на урбанизмот во рамките на општините. Единица на набљудување е секоја градба за која се издава одобрение за градење.	
3.6	Статистичка популација
Статистичка популација се сите објекти од јавен и приватен карактер за кои се издава одобрение за градење.	
3.7	Референтна област
-НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија), -НТЕС 3 (статистички региони), -НТЕС 4 (општини).	
3.8	Временска покриеност
Од јануари 2008 година.	
3.9	Базен период
2015=100	
4	Единица на мерење
Број, м2, илјади денари, индекси.	
5	Референтен период
Месец.	
6	Институционален мандат
6.1	Законски акти и други договори
<p>Национални: Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18, 220/18 и и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20) http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx и Програма за статистички истражувања 2018-2022 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 22/18, 224/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.18/20 и 300/20) http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=8.</p> <p>Меѓународни: Регулатива (ЕЗ) бр. 1165/98 на Советот Регулатива (ЕЗ) бр. 1503/2006 на Комисијата за спроведување и изменување и дополнување</p>	

Државен завод за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

на Регулативата (ЕЗ) бр. 1165/98

Регулатива (ЕЗ) бр. 2019/2152 за Европските деловни статистики, како и Регулативата (ЕЗ) бр. 2020/1197 за нејзино спроведување која ги дефинира техничките спецификации.

Методологија за краткорочни деловни статистики, Евростат, 2006

6.2 Споделување на податоци

Временска серија од јануари 2008 година се доставува до Евростат преку eDAMIS.

7 Доверливост

7.1 Доверливост - политика

Податоците се индивидуални податоци, заштитени со Законот за државна статистика <http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>.

Податоците што се прибираат од извештајните единици преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или од други извори, се доверливи податоци и се користат исклучиво за статистички цели. Резултатот на статистичката обработка може, исто така, да генерира информации кои се сметаат за доверливи, на пример: анонимизирани индивидуални податоци, табели со многу ниско ниво на агрегација, како и сè уште необјавени податоци. Политиката за статистичка доверливост <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=24> ги содржи основните начела што се применуваат во Државниот завод за статистика.

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Секој индивидуален или личен податок, независно во која фаза на статистичка обработка се наоѓа, има третман на доверлив податок и може да се користи исклучиво за статистички цели. При објавување на податоците од ова истражување на агрегирано ниво, не се јавува потреба за дополнително третирање на податоците заради обезбедување статистичка доверливост.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

Објавувањето на податоците е во согласност со Календарот на објавување кој се објавува на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

Календарот на објавување се подготвува еднаш годишно, пред почетокот на календарската година.

8.2 Пристап до Календарот на објавување

Календар на објавување http://www.stat.gov.mk/Kalendar_nov.aspx

Државен завод за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

8.3	Кориснички пристап
<p>Во согласност со <u>Политиката за дисеминација</u>, сите корисници имаат еднаков пристап до статистичките податоци во исто време. Податоците се објавуваат на веб-страницата истовремено за сите корисници кои се информираат од <u>Календарот на навременост</u> и ниеден корисник нема привилегиран третман.</p>	
9	Фреквенција на дисеминација
Месечна.	
10	Достапност и јасност
10.1	Соопштенија
<p>Месечно соопштение „Издадени одобренија за градење“.</p> <p>http://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstение.aspx?id=50&rbr=1622</p>	
10.2	Публикации
<p>Не е применливо, податоците од СИ не се објавуваат во тематска публикација.</p> <p>Последна публикација: Градежништвото во Република Македонија, 2010-2014</p> <p>http://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija.aspx?id=12</p>	
10.3	Онлајн база на податоци
<p>МАКСтат база на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС.</p> <p>http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef</p> <p>Бројот на прегледи на табели во МАКСтат базата е 744</p>	
10.4	Пристап до микроподатоци
<p>Во согласност со Законот за државна статистика http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx (член 41) и со <u>Политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци</u> за научно-истражувачки цели http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22, податоците што се прибрани за потребите на официјалната статистика може да се користат за научно-истражувачки цели ако не е загрозувана нивната директна или индиректна идентификација, т.е. откривањето на индивидуалноста на податокот.</p> <p>Пристапот до микроподатоци евозможен само во просторија на ДЗС, а врз основа на претходно доставено и одобрено барање и потпишан договор.</p>	
10.5	Друго
Статистички годишник,	

Државен завод за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

<http://www.stat.gov.mk/PublikaciiPoOblast.aspx?id=34&rbrObl=37>

Регионите во Република Македонија,

http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=736

10.6 Документација за методологијата

Методолошко објаснување, национално

<http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=50&rbrObl=20>

Методологија за краткорочни деловни статистики, на Евростат,

<https://circabc.europa.eu/sd/a/fd45995c-7bfd-4db0-986e-14ac23072343/Methodological%20manual%202006%20KS-BG-06-001-EN.pdf>

10.7 Документација за квалитетот

http://www.stat.gov.mk/Meta_godini.aspx

11 Управување со квалитет

11.1 Обезбедување на квалитетот

Посветеноста на Државниот завод за статистика за обезбедување квалитет на производите и на услугите е содржана во:

- Законот за државна статистика <http://www.stat.gov.mk/ZakonZaStatistika.aspx>
- Стратегискиот план на Државниот завод за статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6>
- Политиката за квалитет на Државниот завод за статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=24>

како и во постојаните напори за усогласување со Кодексот за работа на европската статистика <http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2>. Главните аспекти и процедури за управување со квалитет во фазите и потпроцесите од Статистичкиот бизнис процес модел, како и добрите практики и насоките за обезбедување квалитет се документирани во интерен документ Насоки за обезбедување квалитет на статистичките процеси.

Потребните влезни и излезни метаподатоци, како и релевантните индикатори за квалитет за одделни потпроцеси, се опишани во документот Упатство за менаџери на статистички истражувања.

11.2 Оценка на квалитетот

Севкупна оценка на квалитетот на податоците е базирана на стандардните критериуми за квалитет: релевантност, точност и веродостојност, навременост и прецизност, доследност и споредливост. Оценката на квалитетот е содржана во извештајот за квалитет кој се подготвува секоја година.

Државен завод за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

12	Релевантност
12.1	Потреби на корисниците
<p>Податоците за издадените одобренија за градење се користат од Владата, бизнис заедницата, меѓународните организации. Надворешните корисници ги користат:</p> <ul style="list-style-type: none"> индикаторите за издадените одобренија за градење како значаен податок за економската и монетарната политика и показател за идните инвестиции во градежништвото; РЕЕИ-главните економски показатели за економските движења во ЕУ; стопанските комори, научните истражувачи, деловните субјекти и другите корисници кои ги користат краткорочните показатели за креирање на нивните политики. 	
12.2	Задоволство на корисниците
<p>Државниот завод за статистика ја спроведува <u>Анкетата за мерење на задоволството на корисниците</u> http://www.stat.gov.mk/Dokumenti/izvestai/IzvestajAnketaZadovNaKorisnici2015.pdf. Оваа анкета е спроведена во 2009, 2012, 2015 и последната во 2017 година.</p>	
12.3	Комплетност
<p>Сите нивоа на агрегација, според регулативите за краткорочни статистики, за податоците за издадените одобренија за градење, се пресметуваат и објавуваат на национално ниво и се пренесуваат до Евростат.</p>	
13	Точност и веродостојност
13.1	Севкупна точност
<p>Точноста на податоците се обезбедува преку преземање на мерки за намалување на непримерочните грешки, како и дополнителна споредба и анализа на податоците пред тие да бидат објавени.</p>	
13.2	Примерочни грешки
<p>Не е применливо (истражувањето е со целосен опфат).</p>	
13.3	Непримерочни грешки
<p>Со оглед на тоа што податоците се добиваат од административен извор и сите потребни информации за истражувањето се расположиви во добиената електронска документација, нема појава на непримерочни грешки. Давателите на податоци навреме се потсетуваат за исполнување на својата обврска и обезбеден е 100% опфат на целната популација кој е идентична со популацијата на истражувањето.</p>	
14	Навременост и точност
14.1	Навременост

Државен завод за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Податоците се објавуваат 45 дена по истекот на референтниот месец (T+45).	
14.2	Точност
Сите податоци се објавени според роковите во Календарот на објавување и навремено проследени/испратени до Евростат. Временска разлика на објавување на соопштението (просечно месечно) = 0 денови. Временска разлика на проследување во Евростат (просечно месечно) = 0 денови.	
15	Кохерентност и споредливост
15.1	Географска споредливост
Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално ниво НТЕС 1 и 2, и на ниво на региони НТЕС 3 ниво. Во однос на географската споредливост со останатите европски земји, исто така е обезбедена споредливост бидејќи податоците се прибираат во согласност со европските регулативи.	
15.2	Временска споредливост
Временска серија од јануари 2008 година без прекин. Бројот на референтни периоди во временската серија од последниот прекин е 180.	
15.3	Меѓудоменска кохерентност
Податоците од издадените одобренија за градење се кохерентни - меѓудоменски со истите податоци на Заедницата на единиците на локалната самоуправа.	
15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.	
16	Трошок и оптовареност
Нема трошци за прибирање на податоците ниту пак оптовареност на извештајните единици бидејќи се преземаат директно (електронски) од административен извор.	
17	Ревизија на податоците
17.1	Политика за ревизија на податоците
Во согласност со Политиката за ревизија на податоци http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=25 во ДЗС.	
17.2	Практика за ревизија на податоците
Ревизија на податоците се прави со промена на базната година и со промена на номенклатурите.	
18	Статистичка обработка
18.1	Извори на податоци

Државен завод за статистика

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

Податоците за ова статистичко истражување се преземаат од административен извор, Министерството за транспорт и врски, односно Заедницата на единиците на локалната самоуправа. Статистичкото истражување е со целосен опфат.

18.2 Фреквенција на прибирање податоци

Месечна.

18.3 Прибирање на податоците

Податоците се преземаат директно од електронскиот систем за издавање на одобренија за градење со директен пристап до веб-страница на Заедницата на единиците на локалната самоуправа, а за кои надлежни се Министерството за транспорт и врски и Заедницата на единиците на локалната самоуправа. Податоците се за објектите од прва категорија и за објектите од втора категорија. Од 1 јуни 2013 одобренијата за градење се издаваат електронски.

18.4 Проверка на податоците

Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола. Проверка на податоците се врши пред и по внесувањето. Проверка се врши и на излезните податоци, пред нивното објавување.

18.5 Компилирање податоци

По електронското преземање на податоците, се врши контрола на податоците во согласност со однапред дефинирани логичка правила, импутација на вредностите кои недостигаат со увид во приложените документи заедно со одобрението. Потоа податоците се внесуваат во соодветна апликација за внес со вградени онлајн контроли. На крајот се подготвуваат стандардизирани излезни табели со главните резултати што се објавуваат.

18.6 Прилагодување

Се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.

19 Коментар

Нема коментар.

A.1 Анекси

Државен завод за статистика